

Vi vet at Solidaritet funker

Taler
Heikki Holmås

Dato
16 mars 2013

Sted
Lillestrøm

Omstendigheter
SVs landsmøte

1   Hallo SV!

For to måneder siden sto jeg på en Stadion i Santiago sammen med Joan Jara. Han fortalte meg historien jeg har hørt så mange ganger før:

5

Om håpet som ble knust i 73. Om Augusto Pinochet sitt militærkupp mot demokraten Allende. Om hvordan hennes elskede mann Victor Jara ble torturert og drept fordi sangerens stemme kan få menneskers hjerter til å brenne tusen ganger sterkere en despotens metalliske tale. Jeg ble med henne til rommet
10   der diktaturets lakeier knakk fingrene hans, knuste tennene hans og jeg fikk gåsehud da jeg skjønnte at det var første gangen hun var i rommet.

Først nå 40 år etter kuppet er de ansvarlige i ferd med å bli stilt for retten for det de gjorde. Vårt solidariske ryggmargsskpass viste oss vei i konflikten i Chile i
15   1973.

SV kjempet som løver på den andre siden av jordkloden mot Pinochets torturister - vi tok ikke feil, men havnet på den riktige siden og viste hvem som hadde rett og hvem som hadde feil. Vi visste at solidaritet funker. Vi tok ikke feil
20   i 1973, vi ikke tok ikke feil i kampen mot apartheid, eller kampen mot amerikansk imperialisme i Indokina.

Ikke alle partier i Norge kan ha den samme stoltheten. Og dersom vi ikke gjør jobben vår, kan noen av disse ta over ansvaret for den norske solidariteten 9.
25   september.

Derfor folkens - har vi tenkt til å la det skje?

30 "NEI"

Vi skal gå med hevet hode etter 8 års innsats i regjering. Når vi alle sammen går ut i valgkamp skal vi med stolthet si hva vi har oppnådd:

35 1) SV har gjort Norge verdensledende på å slette urettferdig ulandsgjeld.

På 70-tallet ga Norge fattige land høyrentelån for å kjøpe skip fra norske verft. Fattige land ble gjeldsslaver på grunn av rike lands uansvarlige utlån. Vi har tatt et oppgjør med tidligere regjeringers gamle synder og slettet gjelda.

40

2) Vi har fått til et historisk internasjonalt løft for å bevare regnskogen.

Den er verdens lunge og verdens skattkammer, til beste både for folk som lever i skogen og for å klare å bekjempe klimaendringene. I Brasil finnes en tredjedel av verdens gjenværende regnskog. Landets ledere har vist politisk vilje og
45 handlekraft - de har redusert avskogingen med utrolige 77 prosent på sju år. Vi har støttet det arbeidet. Når de bevarer regnskog, setter vi av penger til å sørge for å ta vare på naturen og for utdanning og utvikling for folk som bor der.

50 Nå gjør vi det samme i Indonesia og albuer oss frem mot storkapitalen som tjener på avskogingen.

3) SV ble stiftet fordi vi var alene i kampen for en atomvåpenfri verden.

55 Med SV i regjering har vi sørget for at en atomvåpenfri verden er hele regjeringas mål, og noe Norge legger stor innsats i. Atomtrusselen er større nå som den kalde krigen er over, og vi går foran.

Min beskjed til dere er derfor; vær stolt av det arbeidet vi har gjort. Reis nakken
60 og snakk sterkt og klart om at SV har ikke bare endret Norge, vi har også støtter våre brødre og søstre som har jobbet for og fått et bedre liv for seg og sine i resten av verden.

Fordi solidaritet funker.

65

På torsdag kom FN med sin Human Development Report. Rapporten viser at

40 utviklingsland opplever større vekst og framgang enn forventet. Det er bra, men samtidig advarer rapporten om at forskjellene mellom rike og fattige
70 mennesker internt i landene øker kraftig. For å få menneskelig utvikling trengs målrettet politikk for å utjevne sosial ulikhet. Uten mer rettferdig fordeling, vil veksten stoppe opp og man vil tape kampen mot fattigdommen.

Dette vet jo vi SVere. Vi vet at samfunn med små forskjeller er gode samfunn.
75 Det er rettferdig fordeling som har brakt Norge til topps på Human Development Index. Derfor skal vi støtte fattigere lands arbeid for å få til rettferdig fordeling samtidig som økonomien vokser.

Derfor sier jeg alltid når jeg er ute og reiser: There are two things you can learn
80 from Norway: High wages and high taxes!

Høres dette ut som Høyrefolk kunne sagt? Høres dette ut som en Frp-utviklingsminster?

85 Rett etter påske legger vi derfor frem en stortingsmelding om rettferdig fordeling i utviklingspolitikken. Jeg skal gi dere to hint om hva som kommer:

Afrikas økonomiske vekst er gode nyheter, men uten en politikk for rettferdig fordeling skjer det samme som i Europa under den industrielle revolusjonen for
90 200 år siden: Det ble fart i økonomien, men mange måtte jobbe 12-timersdager under umenneskelige forhold, og til en lønn de så vidt overlevde på. Det er uholdbart.

Det er gjennom anstendige lønninger at det gir noen mening i å snakke om at
95 man kan jobbe seg ut av fattigdom.

Første hint om innholdet i stortingsmeldingen kommer derfor i form av et dikt skrevet av min far:

100 Dikt til mine barn

Jeg etterlater mine barn dette diktet
For at de skal lære å elske vindene, havet,
Den søte lukten av stor kjærlighet, -
105 og fagforeningene.

Uten dem hadde vi ingenting.
Den sultne ser ikke det vakre.
Den trette orker ikke elske.

110

Jeg etterlater mine barn dette diktet
For at de skal lære å elske vindene, havet,
Den søte lukten av stor kjærlighet, -
og fagforeningene.

115 Uten dem hadde vi ingenting.

Det er det som er high wages i politikken vår.

120 I stortingsmeldingen varsler vi at Norge skal ta initiativ til en internasjonal konvensjon for finansiell åpenhet. Det betyr faktisk at SV får gjennomslag for ett av forslagene i utkast til arbeidsprogram.

125 Det handler om å knuse skatteparadisene. Fordi de stjeler fra oss - men aller mest stjeler de fra de fattigste landene i verden. Det stjeles åtte ganger så mye fra de fattigste landene i verden som all bistand fra rike landene til sammen. SV snakker mye om å tette skattehull. Skatteparadisene er verdens største skatterævhull. Vi har tenkt å tette det.

130 I norsk utviklingspolitikk får vi til mye. Samtidig er det verdt å tenke på: Utviklingsbudsjettet er bare tre ganger så stort som driftsbudsjettet til Oslo-skolen.

135 Vi må huske det når vi lager arbeidsprogram fordi SV er partiet med de mange hjertesakene. Men alle de hjertesakene kan ikke løses med 30 milliarder kroner. Vårt utviklingsbudsjett skal være mer enn milde gaver. - Vi må bruke bistandskronene på en måte som bidrar å flytte makt og penger. Bistandskroner må brukes smart for å sørge for at land får sine egne penger heller enn å være avhengig av bistand.

140 Jeg skal gi et eksempel på hva jeg mener er god bistand.

Zambia er rikt på naturressurser, særlig har de store kobbergruver. Den økonomiske veksten i 2012 var på nesten åtte prosent.

For 12 år siden betalte kobbergruveselskapene i Zambia knapt skatt. Med norsk bistandsstøtte ble skattesystemet i Zambia endret i 2007. Siden har skatteinntektene økt med flere hundre millioner dollar. Fra 2011-2012 økte skatteinntektene med 25 %.

150

Da blir behovet for bistand mindre. Zambia kan selv finansiere mer av det som trengs for å bygge et godt samfunn. Med egne penger kan de satse på skole og helse. High taxes! Jobben er ikke fullført. Fremdeles går alt for mye av inntektene fra gruvene ut av landet, uten å komme Zambias fattige befolkning til gode. Derfor fortsetter vi å støtte Zambias arbeid for å skjerpe skattesystemet. Fordi det er god politikk for rettferdig fordeling.

155

Også kampen mot menneskeskapte klimaendringer handler om rettferdighet.

160

Da Human Development Index ble lansert denne uken, havnet Norge på førsteplass. Niger havnet på siste. Niger er det demokratiske nabolandet til Mali der borgerkrigen ble utløst av kaoset etter Libya-bombingen.

165

Niger er et av verdens aller fattigste land og de opplever tørke. Før rammet tørken i Niger hvert tiende år. Så rammet den hvert femte år, nå rammer det med to års mellomrom. Jeg besøkte et Niger i fjor der president Issoufo selv sa de var rammet av klimakrisen. Folk var preget av at de knapt hadde rukket å komme seg etter den forrige tørken i 2010.

170

Land og samfunn som har bidratt minst til den globale oppvarmingen betaler ofte den høyeste prisen. Ifølge FNs klimapanel har 96 prosent av dødsfallene fra ekstremvær de siste tiårene skjedd i utviklingsland.

175

Hvis vi skal få hele verden med på klimadugnaden, er vi avhengig av å finne en fordeling av ansvaret som oppleves som rettferdig også hos fattige land.

180

Rike land har det største historiske ansvaret og den største kapasiteten til å gjøre noe med klimaproblemet. Rike land må kutte kraftig i egne utslipp. Og rike land må støtte klimaarbeid i fattige land. Det ene ikke går på bekostning av det andre. Jeg er derfor enig når det i utkast til arbeidsprogram står følgende om vår klimainnsats i fattige land:

"Målet med dette arbeidet må være å støtte fattige lands egen innsats for

185 langsiktig klimavennlig utvikling, ikke kortsiktige og usikre utslippsreduksjoner som kan selges på internasjonale kvotemarkeder".

Med SV i regjering har Norge doblet støtten til fornybar energi i utviklingsland fra en milliard i 2010 til i overkant av to milliarder kroner i 2013.

190

Noen mener det spiller liten rolle hva lille Norge gjør i den store sammenhengen. At det er utslippene i store land som betyr noe.

195

Da bør man tenke gjennom følgende: I lille Norge slipper vi ut 105 ganger så mye klimagasser per innbygger som lutfattige Niger. Men det er de som har tørke hvert annet år.

200

Vi har sittet så lenge i regjering at dersom vi blir gjenvalgt vil vi være historiske. Men vi har også vært i opposisjon. Det var på den tiden Høyre styrte landet. Vet dere hvilken type parti Høyre var da de styrte?

205

De var et slikt parti som sa det var umulig å lage etiske retningslinjer for oljefondet. Skjønner dere? I opposisjon prøver de å framstå som offensive - mens når de hadde makten gjorde de lite.

Det er vi som har innført etiske retningslinjer for oljefondet. Vi lovde det i opposisjon og gjennomførte det i posisjon.

210

I dette arbeidsprogrammet går vi krittene steg videre. SV mener at Norge gjennom oljefondet skal lede den internasjonale utviklingen som forkjempere for miljø og internasjonal rettferdighet. Oljefondet må investere langsiktig i land og bedrifter i fattige land. Vi skal investere mer og vi skal investere bedre.

215

100 år har vi hatt stemmerett for alle både kvinner og menn i dette landet. Selv vokste jeg opp under et møtebord sammen med min mor på møter i kvinnefronten. Det lærte meg å holde munn når voksne kvinner snakker.

220

Kvinnekampen er både en frihetskamp og en kamp for rettferdig fordeling. Flertallet av verdens fattigste er kvinner. Kvinner eier kun 1 prosent av verdens jord, deltar mindre i de politiske prosesser og er mer utsatt for undertrykkelse enn sine brødre.

225 En ung jente i Sør-Sudan har tre ganger større sjanse for å dø under svangerskap og fødsel enn for å begynne i åttende klasse. Min mor kjempet i sin tid for retten til prevensjon og for retten til selvbestemt abort - den kampen pågår fremdeles verden over. Mot oss står Vatikanet, Muslimske brorskapet i Egypt og høyresiden i USA som IKKE vil at kvinner skal bestemme over egen kropp.

230 Nesten halvparten av verdens aborter regnes som utrygge, og 98 prosent av disse skjer i utviklingsland. Minst 50 000 kvinner dør hvert år etter utrygge aborter. Millioner av kvinner lider av skader på etter utrygge aborter.

235 Inga Marte har talt Roma midt imot og jeg har ønsket meg en kondompave.

Kamp for tilgang til prevensjon og trygge aborter er bare ett eksempel på hvor viktig Norges radikale stemme er internasjonalt - denne stemmen høres best med SV i regjering.

240 I september kan Jern-Erna og Stål-Siv bli de som får hovedansvaret for å forvalte den norske solidariteten.

SV har jobbet hardt for at Norge nå gir 1 krone av hver 100 lapp vi tjener i internasjonal solidaritet. Det gir over 30 milliarder kroner på
245 utviklingsbudsjettet. Mye penger tenker folk flest, og det er det. Men det er kun Høyre og FrP-folk som mener det er for mye og som derfor kutter vår støtte til verdens fattige.

Over 7 milliarder kroner skal FrP kutte i budsjettet for internasjonal solidaritet.
250 For Høyre og FrP er skatteletter til verdens rikeste viktigere enn solidaritet med verdens fattige. Det er uforståelig at KrF og Venstre vil støtte disse partienes vei mot regjeringsmakt.

FrP er og blir det mest navlebeskuende partiet i Norge - det er et parti som aldri
255 må få styre utviklingspolitikken.

Sånn som stortingsrepresentant Ulf Leirstein, som gir tommelen opp til innlegg på Facebook som sier at «somaliere er et møkkafolk fra et møkkaland». Som liker innlegg der det står at Somalia består av verdens avskum. Sånn
260 uanstendighet er det stikk motsatte av det vi står for.

Etter mange år med krig og katastrofe, er det nå håp om fred og fremgang i Somalia. Det skal Norge støtte. Det skylder vi folk som har opplevd alt for mye lidelse. Og det skylder vi 30.000 somaliske nordmenn. Vi er alle nordmenns regjeringen, vi gir ikke ulik verdi til folk etter hvor folk har røttene sine.

I 1975 var jeg en liten drittunge. Det flyttet en ny familie inn i nabolaget vårt i Kvernevikstemma i Bergen. De gikk forbi huset vårt hver dag og min far skjønnte de var chilenerne. De kunne ikke norsk. Min far kunne ikke spansk.

En dag de gikk forbi sto min far på altanen. Han la en Victor Jara plate på platespilleren og satte opp lyden. De så opp på altanen. Min far vinket til dem. De vinket tilbake. Senere ringte de på hos oss og kom og spiste middag. Vi var de første nordmennene de ble kjent med. Det var de første flyktningene i Norge jeg ble kjent med.

Denne historien fortalte jeg til Joan Jara. Hun smilte og fikk tårer i øynene.

Hvis noen av dere mangler motivasjon for å jobbe så svetten siler for å hindre at høyresida får makt, så tenk på at det er de som har det aller tøffest i verden som får merke konsekvensene av et regjeringsskifte i Norge.

Det er de ungene som kjemper mot fattigdommen på søppeldynga i Managua, det er jenter og kvinner som kjemper mot kjønnslemlestelse i Etiopia. Og det er arbeidere i Bangladesh som kjemper for anstendige arbeidsforhold som taper 9. september dersom de blå-grå får makt i Norge.

Vi vet at Solidaritet funker.

Derfor skal vi redde verden og vi skal vinne valget.

Noe annet er ikke et alternativ!

Kilde
www.sv.no

Emner
Landsmøtetale, Partipolitikk, SV, Solidaritet

URI

305

310

315

320

325

330

335